Kur’an-ı Kerim’de Yahudilik ve İsrailoğulları

Semavi üç büyük dinden biri olan Musevilik; sonradan tahrif edilen şekliyle Yahudilik, Hz. Musa’ya Tevratla gönderilen dindir. Bu dinin mensuplarına Yahudi denilmektedir ve ilk müntesipleri İsrailoğulları kavmidir.

Yahudi kavramı, kelime itibariyle “tevbe etti” manasında, İsrail ise Yakup Aleyhisselamın ünvanı olup, “Allah’ın kulu” manasında kullanılmıştır. Tevrat’a göre Yakub’un (as) soyundan gelenler anlamında Yahudiler, Mısır’da ve Filistin’de, Kenan diyarında İsrailoğulları diye anılmıştır.

Kur’an-ı Kerim’de Hz. Musa’nın peygamber olarak gönderildiği topluluk olan Yahudiler’den, Musa Aleyhisselam anlatılırken ve helâk edilen milletlerin vasıfları sıralanırken bahsedilmektedir.

Yakub’un sülalesinden gelen İsrailoğulları, Hz. Yusuf zamanında Mısır’da yerleşerek çoğalmışlar ve daha sonraki firavunlar tarafından köleleştirilmişler; ağır işlerde çalıştırılırken zulüm ve işkencelere maruz kalmışlardır.

Firavun, bir gece rüyasında Beytü’l-Makdis tarafından gelen bir ateşin, kendi kavmi olan Kıbtîleri tamamen yakıp, kül ettiğini ve bu ateşin İsrailoğullarına dokunmadığını görmüştür. Kahinler rüyayı “İsrailoğulların’dan bir erkek çocuğun dünyaya geleceği ve Firavun’un saltanatını yıkacağı” şeklinde tabir etmişlerdir. Bunun üzerine Firavun, hem İsrailoğulları’nın neslinin çoğalmasına mani olmak, hem de kendisi için tehlike teşkil edecek olan çocuğu ortadan kaldırmak için İsrailoğulları’nın yeni doğan bütün erkek çocuklarını öldürtmüştür.

Hz. Musa’nın risaletinden sonra firavunla mücadelesi İsrailoğulları’na da cesaret vermesi ile birlikte işkenceler bir derece daha artmıştır. Kur’an’da ‘Hatırlayın ki, sizi, Firavun taraftarlarından kurtardık. Çünkü onlar size azabın en kötüsünü reva görüyorlar, yeni doğan erkek çocuklarınızı kesiyorlar, (fenalık için) kızlarınızı hayatta bırakıyorlardı. Aslında o size reva görülenlerde Rabbinizden büyük bir imtihan vardı.'(Bakara, 49) (A’raf 126; Mü’min 25)ayetiyle Beni İsrail’e yapılan zulümler hatırlatılmakta ve kurtulmalarının bir ihsan olduğu belirtilmektedir.

Mısır'da yaşayan İsrailoğulları, zamanla, Mısırlıların hayat tarzından etkilenerek sosyal ve kültürel kimliklerini yitirmeye başlamışlar; dini ve itikadi açıdan büyük bir değişim içine girmişlerdir. O dönemde İsrailoğulları firavunu ilah kabul etmiyor, fakat Hz. İbrahim'in dinine de lakayd kalıyorlardı. Zaman geçtikçe Mısırlıların âdetlerinden olan bakar-perestlik (sığıra tapma) İsrailoğullarını da etkilemiştir. Onlar da altından yapılma bir buzağı heykelini ilah olarak kabul etmekte, yörede yaygın olan sığır-tanrı Apis'e tapınma törenleri düzenlemekte idiler. Bu törenler sırasında hak dinin emir ve yasakları ayaklar altına alınıyor, insanlık harici ahlaksızlıklar irtikap ediliyordu. Kur'an-ı Kerim'de onların buzağıya tapmakla kendilerine kötülük ettikleri ve zalimler güruhundan oldukları, bunun inkardan, dalaletten başka bir şey olmadığı ve bu yaptıklarından dolayı Allah'a tevbe edip ancak O'na kullukta bulunmaları gerektiği (Bakara 51, 54, 92, 93) vurgulanmıştır.

Firavun ve taraftarlarına defalarca hakikatı anlatmaya, hidayeti ve insanlığı göstermeye teşebbüs eden Hz. Musa, Cenab-ı Hakkın vahiyle emri üzerine kavmiyle birlikte bir gece Mısır'dan yola çıktı. Bu haberi alan Firavun Hz. Musa ve kavmini takibe başladı. Kızıldeniz sahilinde Firavun onları yakalamak üzere iken, Cenab-ı Hakk'ın keremiyle Hz. Musa, asasını denize vurdu ve deniz ikiye ayrılarak onlara yol verdi. İsrailoğulları bu yoldan Kızıldeniz'in karşı kıyısına geçmiş, Firavun ise daha geçemeden Kızıldenizdeki koridorun kapanmasıyla maiyeti ve askerlerinin büyük bir kısmıyla boğulmuştu. Kur'an'da bu kıssa "Andolsun ki, Musa'ya şöyle vahyetmiştik: Kullarımı geceleyin (Mısır'dan) yola çıkar; size yetişilmesinden korkmadan ve boğulmaktan endişe etmeden, denizde onlara kuru bir yol (açmak) için (asân ile denize) vur. (Taha; 77) şeklinde geçmektedir.

Kur'an'da Yahudilerin Vasıfları

Kur'an-ı Kerim'in çok yerlerinde Yahudiler'in karakterleri ve vasıfları zikredilerek, bu kötülüklerinden dolayı tehdit edilmekte, azarlanmakta ve tahkir edilmektedirler. Mesela kendilerine verilen nimetlerin karşılığında şükürsüzlüklerinden, Allah'a şirk koştuklarından, kendilerini yeryüzünde üstün ırk olarak gördükleri için gurur sahibi olduklarından, mezmum hasletler olan hırs ve tamâ ile zillet içinde kaldıklarından bahsedilmektedir.

Tevrat'ta ise İsrailoğulları bir taraftan "Tanrı'nın (seçkin) kavmi", "mukaddes millet" olarak takdim edilirken; diğer taraftan kötü davranışları sebebiyle de tenkit edilmektedirler. Çünkü onlar Musa ve Hârun'a karşı gelmiş, Rabb'in gözünde kötü olanı yapmış, Baal ve Molok (ilahlaştırılan hükümdarların putları) gibi ilahlara ve altın buzağıya tapmışlardır. Böylece Allah'a verdikleri sözü tutmamış, ahidlerini bozmuş, ahlaksızlık, zina etmiş, ibadethaneleri yıkmış, peygamberlerini öldürmeye çalışmışlardır. Allah'ın şeriatını bırakıp diğer milletlerin kanunlarını benimsemişlerdir. Yahudilerin kutsal kitabı; İsrailoğullarının doğru yoldan sapmaları ve başka ilahlara kulluk etmeleri sebebiyle peygamberleri tarafından kınandıkları ve azapla tehdit edildiklerini gösteren örneklerle doludur.
Kur'an-ı Kerim'de ise Yahudilerin sahip oldukları vasıflar öz olarak zikredildikten sonra, kötü yanlarının onları hangi felaketlere sürükledikleri nazara verilirken aslında bütün insanlıkta nefs-i emmareye tabi olmanın sonuçları külli düsturlar şeklinde ortaya konmaktadır. Hüda yerine hevaya tabi olmanın bütün müşahhas neticeleri İsrailoğulları aynasında nazara verilmiş, insanoğlunun yeryüzünde tabi tutulduğu imtihanın şiddeti ortaya konulmuştur. Kur'an-ı Kerim'in tehditleri ve hiddeti, yapılan yanlışlıkların ve işlenen cinayetlerin büyüklüğünü nazara vermesi açısından önem taşımaktadır.

İnsanlık tarihinde mal sevgisiyle şöhret bulmuş ve malı elde etmek için çok fazla çaba sarfedip, hırs gösteren millet Yahudiler olmuştur. Onların bu tavırlarındaki en büyük etken, dünyaya tapar derecede bağlanmalarıdır. Nitekim onların akidelerine göre cennete girecek olan tek kavim kendileridir. Dolayısıyla bu şekilde bir ahiret anlayışına sahip olan bir toplum için dünyadaki emellerine ulaşmada bütün yollar meşrû olmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de onların dünyaya taptıkları, çok yaşamak istedikleri, mal-mülk elde etmek için her yolu meşru gördüklerinden dolayı alçaltıcı bir azaba müstehak oldukları zikredilmektedir. Yine Kur'an'da Yahudiler'in maddeyi elde etme hususunda çok aşırıya gitmelerinden dolayı onlara önceden helal olan şeylerin, sonradan haram kılındığı ifade edilmektedir. (Nisa, 160-161) Bediüzzaman Yahudi milletinin hubb-u hayat ve dünyaperestlikte ifrat ettiklerinden dolayı zillet ve meskenet tokadı yediğini belirtmektedir.

Kur'an-ı Kerim'de Yahudiler'in sözünde durmamak ve anlaşmaları bozmak gibi kötü bir adetlerinin de olduğu, "Ne zaman onlar bir antlaşma yaptılarsa, yine kendilerinden bir gurup onu bozmadı mı? Zaten onların çoğu iman etmez." (Bakara ,100) ayetiyle anlatılmaktadır. Yine Kur'an'da, onların Allah'ın emirlerine karşı geldikleri ve meleklere, peygamberlere düşman olduklarından dolayı inkarcı bir topluluk olduğu ifade edilmekte ve Allah'ın onlara şiddetli azabının olduğu ve

onların varacağı yerin Cehennem ateşi olduğu zikredilmektedir. Hz. Peygamber döneminde de Yahudiler O'na sorular sormakta ve iman edeceklerin söylemekte idiler. Fakat kendi anlayışlarına ve nefislerine muhalif cevaplar aldıklarında ise Peygamber'i inkar etmekte idiler.

Yahudiler'in şiddetli bir düşmanlıkla hareket ettikleri ve kalpleri katı olduğu için nasihatlerin ve ibretlerin onlara ulaşamayacağı da onların diğer vasıfları arasında zikredilmektedir.

Kur'an'da Hz. Musa'nın kavmi olan İsrailoğulları'nın alemlere üstün kılındığını ve onlara imtiyazlar verildiği, hiçbir kavme verilmediği kadar nimet verildiği ve onlara peygamberler ve hükümdarlar gönderildiği anlatılmaktadır. Ancak Kur'an'da geçen üstünlüğün yalnız Allah'a itaat edildiği dönemlerde olduğu da zikredilmekte; Allah'a şirk koştuklarında ve O'nun itaatinden çıktıkları dönemlerde ise Allah'ın, nimetlerine nankörlükten dolayı onları lanetlediğini ve rahmetinin artık onlara ulaşmayacağını ifade edilmektedir. Dolayısıyla onların üstünlüğü ancak takva derecesi ile ilgilidir. Nitekim Kur'anî bir düstur olan "üstünlüğün ancak takvada" olması, kavmî bir üstünlüğün söz konusu olamayacağını göstermektedir.

Yahudiler'in bir diğer özelliği de Allah'ı uygunsuz vasıflarla tavsif etmeleridir. Yahudiler Allah'ın oğulları olduklarını iddia etmişler, Allah'ı eli sıkı ve fakir gibi vasıflarla tavsif etmişlerdir. Buna karşılık Kur'an onlara yakıcı bir azabın olduğunu, bu ifadelerin onların küfürlerini artıracağını, bu şirklerinden dolayı onların kıyamete kadar aralarında düşmanlık ve kin sokulduğunu ve onların artık ebediyen lanetlenmiş bir millet olduğu (Maide 18, 64) zikredilmektedir.

Yahudilerin Kur'an'da zikredilen diğer özelliklerinden biri de fitne ve fesat çıkaran bir millet olduklarıdır. (Maide, 64) Onların fesatlarının altında yatan şey, bütün beşeriyete duydukları kin ve şahsî menfaatleri doğrultusunda hareket etmeleridir. Öncelikle toplumları ahlaken çökertmekte, birbirine düşürmekte ve menfaatlerine göre hareket etmektedirler. Bu durumda onların hileli yollarla ulaşmak istediği emellerine Allah'tan onlara hiçbir zafer gelmeyeceği bildirilmiştir.

Yahudilerin nankörlüklerine bir örnek de Peygamberlerini ve cemiyetleri içinde adaletli olan kimseleri öldürmüş olmalarıdır. Kin ve düşmanlıkta yarışan Yahudiler'in bu hareketlerinden dolayı acı bir azaba müstehak olacakları Kur'an'da bildirilen hususlardandır.

Kur'an Yahudileri lanetlenmiş bir millet olarak zikretmekle beraber, onlara Allah'a ve ahiret gününe inandıkları ve iyiliği emredip, kötülüğü nehyettikleri takdirde müjdelerin olduğunu beyan etmiştir. Kur'an'da geçen, "Onlar (Yahudiler) nerede bulunurlarsa bulunsunlar, Allah'ın ahdine ve insanların (müminlerin) himayesine sığınmadıkça, kendilerine zillet (damgası) vurulmuştur; Allah'ın hışmına uğramışlar ve miskinliğe mahkum edilmişlerdir. Çünkü onlar, Allah'ın âyetlerini inkâr ediyorlar ve haksız yere peygamberleri öldürüyorlardı. Bu da, onların isyan etmiş ve haddi aşmış bulunmalarındandır. Hepsi bir değildir; ehl-i kitap içinde istikamet sahibi bir topluluk vardır ki, gece saatlerinde secdeye kapanarak Allah'ın âyetlerini okurlar." (Al-i İmran; 112-113) ayetleri, onların hepsinin bir olmadığını, lanetlenenlerin sözlerinde durmamalarından, şirklerinden ve amellerinin kötü olmasından dolayı; müjde verilenlerin de Allah'a şirk koşmadan ona kul olarak istikametli bir yol takip etmelerinden dolayı müjdelendiklerini göstermektedir.Ehl-i Kitap'tan olup, iyi amel işleyenler anlatılırken; onlara yüklerle mal bıraksan noksansız iade edeceklerini, Kur'an'ın indirilmesine sevindikleri, tam bir samimiyetle Allah'a boyun eğerek iman ettikleri zikredilmektedir.

Sonuç

Kur'an-ı Kerimde İsrailoğulları örneğinden hareketle insanın yeryüzündeki varoluş gayesine uymayan davranışlar sayılarak belirginleştirilmekte, bir topluluğun lanetlenmesine yol açan dalaletlerin ve kötü hasletlerin haritası çıkarılmaktadır. İnsanların arasında yaşayan ve insanlığın nefs-i emmaresi sayılabilecek kadar her türlü kötülüğe kaynaklık emiş bir kavmin Allah katındaki durumu ve onu bekleyen neticeler anlatılırken beşerin dünyadaki imtihanının nasıl cereyan ettiği gözler önüne serilmektedir. Kur'ani metod olarak bir insan topluluğunun yaşadıkları ile külli düsturlar nazara verilmekte; insanlığı lanete, zillete, meskenete, azaba ve şekavete götüren kötü hasletlerden ancak Hüdaya tabi olmakla kurtulmanın mümkün olduğu vurgulanmaktadır. İsrailoğullarının düçar oldukları azab, meşakkat ve lanet mensup oldukları etnik köken yüzünden değil, saplantıları ve kötü hasletleri yüzündendir.
Kur'an'da Yahudi milletinin seciyelerinde ve mukadderatında münderic olan desatir içindir ki; Kur'an onlara karşı pek şiddetli davranıyor. (Sözler; s. 367) Dolayısıyla Yahudi milletinde ekseriyet itibariyle bu vasıflar yoğun bir biçimde

bulunduğu içindir ki; Kur’an onları lanetlemiştir. Bir bakıma lanetlenen Yahudi milleti değil, onların ekserisinin sahip olduğu kötü vasıflardır. Bu duruma yol açan fiillerin başkaları tarafından yapılması halinde onların da aynı gruba dahil olmaları ve aynı sonuçlarla karşılaşmaları söz konusudur.

Daha önce de bahsedildiği gibi İsrailoğulları’na Hz Musa ile Firavunun zulmünden ve denizde boğulmaktan kurtulmak, çölde kendilerine gönderilen yiyeceklerle doyurulmak, susuzluklarını gidermek için kayadan su çıkarmak gibi nimetler verilmiş ve azaptan korunmuşlardır. Buna mukabil onlar verdikleri sözü tutmamışlar, daha sonraları bazı peygamberlerini öldürmüşler, Allah’ı unutup puta tapmaya başlamışlar, yeryüzünde bozgunculuk çıkarmışlardır. Onlar, verilen nimetlere karşı nankörlük etmeleri, zulme sapmaları, hile, fesad ve fitne dolaplarını çevirmeleri, gurur, inat ve taassupları, haris bir şekilde mala ve dünyaya tapmaları neticesinde Allah tarafından lanetlenmişlerdir. Fakat bu lanetlenmenin sadece ırkî bağlamda ele alınması yanlış olur. Çünkü onlar içinde de hak ve hakikati teslim eden, iyiliği emredip, kötülüğü nehyeden kimselerin olduğu gerçektir. Nitekim Hz. Peygamber döneminde Yahudi alimlerinden olan Abdullah b. Selam kitaplarında Hz. Peygamber’in vasıflarını okumuş ve Peygamber’i görür görmez “bu yüzde yalan yoktur” diyerek hemen iman etmiştir.

Hiç kimse milliyetinden ve ırkından dolayı şekavete mahkum olmadığı gibi, saadete nail olmayacağı, üstünlüğün ancak takvada olduğu, kim zerre kadar hayır işlerse veya zerre kadar kötülük yaparsa muhakkak karşılığının verildiği hakikati mutlak Adaletin iktizasıdır.